

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 40/2024, instat contra la Fundació Assistencial de Mútua de Terrassa.

Antecedents

1. En data 18/03/2024, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'oposició exercit prèviament davant la Fundació Assistencial de Mútua de Terrassa (FAMT). En concret, l'objecte de la reclamació era el següent: "en data 13/03/2024 vaig sol·licitar per correu electrònic a APTIMA CENTRE CLÍNIC l'exercici del meu dret a oposició al tractament de les meves dades amb les empreses amb qui mantenen relació contractual de serveis (SLU i Fundació assistencial de mútua de Terrassa). En data 15/03/2024 em van respondre que no atendran positivament el meu exercici de drets. SOL·LICITO: Exercir el dret a oposició en el tractament de dades, de forma que només APTIMA pugui tractar les meves dades sense compartir-les amb cap altre ens o entitat amb la que pugui col·laborar o no, de forma el més immediata possible."

Per tal d'acreditar els fets exposats, la persona reclamant aportava la documentació següent (la negreta és de l'Autoritat):

Còpia del correu electrònic enviat per la reclamant a l'adreça electrònica <dpd@mutuaterrassa.cat> i <sac@aptimacentreclinic.com>, en data 13/03/2024, per mitjà del qual demanava el següent:

"Escriu per exercir el dret a oposició en el tractament de dades signat, de forma que només APTIMA pugui tractar les meves dades sense compartir-les amb cap altre ens o entitat amb la que pugui col·laborar o no."

Còpia del correu electrònic enviat a la reclamant des de l'adreça <dpd@mutuaterrassa.cat>, en data 15/03/2024, per mitjà del qual se li comunica el següent:

"En resposta al seu exercici del dret d'oposició al tractament per part de la Fundació Assistencial de Mútua de Terrassa, FPC de les seves dades de salut provinents de les assistències mèdiques prestades per Àptima Centre Clínic, SLU, he d'informar-la que, d'acord amb el que preveu l'article 21.1 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades, el dret d'oposar-se de l'interessat als tractaments duts a terme sota la base legal de l'article 6.1 lletres e-f RGPD, o amb la finalitat d'elaboració de perfils, ha de justificar-se per motius relacionats amb la seva situació particular, i la seva petició no compleix aquests requisits. Tanmateix, l'informem que Àptima Centre Clínic, SLU i la Fundació Assistencial de Mútua de Terrassa, FPC mantenen una relació contractual de serveis, que requereix el tractament de dades per la FAMT per compte d'Àptima, i per tant, es tracta d'un encàrrec de tractament de dades que es duu a terme legítimament, d'acord amb les corresponents clàusules d'encàrrec de tractament (article 28

RGPD). Per tot l'exposat, lamentem no poder atendre positivament el seu exercici de drets.”

2. En data 16/04/2024, l'Autoritat va traslladar la reclamació a la FAMT, perquè en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.
3. En data 02/07/2024, la FAMT va formular les seves al·legacions mitjançant un escrit en el qual, en síntesi, destacava el següent:

Que, “en data 13/03/24, la Sra. [reclamant] es va adreçar novament al SAC d'Àptima i al DPD de FAMT, aquesta vegada per a exercir el dret d'oposició al tractament per part de FAMT de les seves dades relatives a assistències mèdiques prestades per ÀPTIMA. En data 15/03/24, el DPD en comú d'ÀPTIMA i FAMT va informar a la pacient d'ambdós centres mèdics que la seva sol·licitud d'exercici del dret d'oposició no complia amb els requisits contemplats en l'article 21.1 del Reglament UE del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril del 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades; i també va ser informada que FAMT i ÀPTIMA mantenen una relació de prestació de serveis que pot implicar, en els supòsits que fos necessari, el tractament de dades personals per part de FAMT per compte d'ÀPTIMA, regulat per l'encàrrec de tractament de dades subscrit entre ÀPTIMA i FAMT.”

Que, “en data 04/04/2024, la Sra. [reclamant] va contestar el DPD reiterant-se en aquesta petició i sol·licitant aclariments sobre aquest incompliment dels requisits de l'art. 21 RGPD, necessaris per a l'exercici d'aquest dret. Per aquest motiu, el DPD va contestar a la pacient, en data 11/04/24, desenvolupant la resposta anterior, i enumerant tots els motius pel qual la petició no complia amb cap dels supòsits de l'art. 21:

“Art. 21.1: Oposició en base a motius relacionats amb la situació particular de l'interessat: El tractament de les seves dades pels responsables del tractament no es fonamenta en les bases legals de l'art. 6.1. lletres e o f RGPD, sinó en l'obligació legal (6.1.c RGPD), i en el cas d'Àptima també en l'existència d'una relació contractual de serveis (6.1.b); i tampoc es duu a terme l'elaboració de perfils sobre la base d'aquestes disposicions.

21.2-3: Oposició al tractament de mercatotècnica directa: No es duu a terme aquest tractament per part dels responsables.

21.5: Oposició al tractament de dades en el context dels serveis de la societat de la informació: No es duu a terme aquest tractament per part dels responsables.

21.6: Oposició al tractament de dades amb fins d'investigació científica o històrica o fins estadístics: No es duu a terme aquest tractament per part dels responsables.”

A banda dels correus electrònics que s'han transcrit a l'antecedent 1r, la FAMT aportava còpia de la resposta de la part interessada al correu electrònic de data 15/03/2024, per la qual se li requeria que concretés el motiu relacionat amb la seva situació particular pel qual exercia el dret d'oposició. Com a resposta, la part interessada va adreçar el següent correu electrònic a la FAMT, en data 04/04/2024:

“Bon dia,

Els motius que em doneu és l'aplicació de l'article 21 apartat 1. Segons aquest article, esteu obligats a deixar de tractar les meves dades a no ser que acrediteu motius legítims imperiosos per a que el tractament d'elles dades prevaleixin sobre els meus interessos, drets i llibertats. I aquests motius imperiosos NO me'ls heu fet arribar, per tant reitero la meua voluntat a oposar-me al tractament de les meves dades.

També feu referència a l'article 6.1 lletres e-f, en aquest es fa referència a la Licitud del tractament, que sigui lícit no significa que no pugui exercir el meu dret a oposar-me amb posterioritat, que és el que estic fent i m'esteu negant. Enlloc posa que el fet que sigui Lícit signifiqui que l'interessat no es pugui oposar. (...)."

Fonaments de dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b i 8.2.b de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. L'article 21 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), preveu el següent en relació amb el dret d'oposició (la negreta és de l'Autoritat):

"1. El interesado tendrá derecho a oponerse en cualquier momento, **por motivos relacionados con su situación particular**, a que los datos personales que le conciernen sean objeto de un tratamiento basado en lo dispuesto en el artículo 6, apartado 1, letras e) o f), incluida la elaboración de perfiles sobre la base de dichas disposiciones. El responsable del tratamiento dejará de tratar los datos personales, salvo que acredite motivos legítimos imperiosos para el tratamiento que prevalezcan sobre los intereses, los derechos y las libertades del interesado, o para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones."

Per la seva banda, l'article 18 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), determina el següent:

"1. El dret d'oposició, així com els drets relacionats amb les decisions individuals automatitzades, inclosa la realització de perfils, s'han d'exercir d'acord amb el que estableixen, respectivament, els articles 21 i 22 del Reglament (UE) 2016/679."

En relació amb els drets previstos als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 i 4 de l'article 12 de l'RGPD estableixen el següent:

"3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo."

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.
(...)”

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3. Un cop exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si la FAMT va resoldre i notificar el dret d'oposició exercit per la persona reclamant dins el termini previst per la normativa aplicable, ja que precisament el motiu de la queixa que va iniciar aquest procediment de tutela de drets era el fet de no haver-se satisfet aquest dret.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, els responsables del tractament han de resoldre i notificar les sol·licituds d'exercici de drets en el termini màxim d'un mes, a comptar a partir de la data de la seva recepció. De conformitat amb l'article 21.3.b de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC), i l'article 41.7 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (LRJPCat), el còmput del termini màxim en procediments iniciats a instància de part (com és aquest cas) s'inicia a partir de la data en què la sol·licitud ha tingut entrada al registre de l'òrgan competent. Així mateix, el termini màxim ho és per resoldre i notificar (art. 21 LPAC), de manera que abans que finalitzi cal haver notificat la resolució, o si més no poder acreditar l'intent de notificació (art. 40.4 LPAC).

Dels antecedents transcrits, se'n desprèn que la sol·licitud d'exercici del dret d'oposició es va presentar en data 13/03/2024. En data 15/03/2024, la FAMT va comunicar a la persona interessada que havia d'esmenar la seva sol·licitud, en els termes que s'indiquen a l'article 21 de l'RGPD. En concret, li va requerir que indiqués els motius relacionats amb la seva situació particular pels quals exercia el dret d'oposició. Tanmateix, en resposta a aquest requeriment, la persona interessada no va concretar aquests motius i va reiterar la petició d'exercir el seu dret (antecedent 3r); és a dir, no va esmenar la seva instància en els termes indicats, per la qual cosa la seva sol·licitud –que ara és objecte d'aquest procediment de tutela de drets- no reunia els requisits formals que estableix l'article 21 de l'RGPD.

En aquest punt, escau esmentar el “Protocol d'actuació davant l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació i d'oposició a la història clínica compartida de Catalunya (HC3)” de la Comissió Tècnica en Matèria de Documentació Clínica, que indica el següent (la negreta és de l'Autoritat):

“El dret d'oposició no es fonamenta en l'existència de dades inexactes o incompletes, o en un tractament inadequat o que simplement ja no pertoca fer, sinó en el fet que

un tractament de dades que, en principi es adequat i ajustat a la normativa pot perjudicar el titular personalment **per algun motiu que s'ha d'acreditar**. En el cas de l'HC3, el dret d'oposició es fonamenta en el fet que el tractament de les dades d'un pacient pot perjudicar-lo d'alguna manera que ha de justificar. (...)

En efecte, el dret d'oposició no opera de manera automàtica respecte de qualsevol dada o informació, sinó que cal que la part interessada manifesti motius, fundats i legítims, i que no hi concorri cap excepció legal. Això és així atès que, en funció de quina sigui la informació objecte del dret, hi poden haver motius imperiosos que justifiquin la desestimació de l'oposició. Escau recordar que l'article 21 de l'RGPD, en relació amb el dret d'oposició, disposa que el responsable del tractament ha de deixar de tractar les dades personals, llevat que acrediti motius legítims imperiosos per tractar-les que prevalguin sobre els drets de la persona interessada. Tanmateix, si aquesta persona no ha motivat la seva petició, la ponderació que exigeix l'article esmentat no es pot dur a terme.

En qualsevol cas, escau palesar que la compartició de dades personals de pacients de la FAMT i de pacients d'Àptima Centre Clínic SLU va ser analitzada a la sentència del Tribunal Superior de Justícia, de data 30/07/2024 (recurs núm. 630/2023). Sobre la resolució de la controvèrsia, el fonament de dret quart d'aquesta sentència conclou el següent:

“En definitiva, si la doctora del centro ÁPTIMA en el que se iba a practicar a la actora una intervención quirúrgica, necesitaba, para llevar a cabo esa intervención, información médica que no estaba en la historia de la paciente de ese mismo centro (pruebas de presión sanguínea, análisis de sangre, actualizar datos sobre incidentes vasculares recientes, etc.) debió de haber realizado esas pruebas complementarias, o bien consultar a la paciente sobre si esas pruebas ya se le habían hecho recientemente, solicitando entonces que la propia paciente las aportara o bien si la paciente le hubiera informado de que esas pruebas se realizaron en el CAP d'Olesa de Montserrat, solicitar su autorización escrita para acceder a los datos médicos del CAP, pero la doctora en ningún caso pudo hacer esa consulta sin la autorización por escrito de la paciente.”

D'acord amb aquest recent pronunciament judicial, que interpreta l'article 9.2.c de l'RGPD, l'excepció al tractament de categories especials de dades personals –com ho són les dades de salut– referida a la protecció d'interessos vitals de l'interessat només resulta d'aplicació quan la persona afectada està incapacitada, física o jurídicament, per donar el seu consentiment. Per tant, la circumstància prevista en aquest article no pot validar la licitud del tractament de categories especials de dades de FAMT respecte la informació d'Àptima, ni viceversa, quan els pacients no estan incapacitats, per prestar el seu consentiment.

En conseqüència, llevat que s'acrediti que hi concorre alguna de les circumstàncies de l'article 9.2 l'RGPD, el personal de la FAMT no està legitimat per accedir a la informació personal de la reclamant que és en poder d'Àptima Centre clínic. Per això, l'exercici del dret d'oposició no seria necessari, tenint en compte que aquests professionals no tenen cap base legítima per tractar les seves dades.

En definitiva, és procedent desestimar aquesta reclamació de tutela del dret d'oposició, atès que, en el moment en què es va presentar, la sol·licitud d'exercici del dret no reunia els requisits previstos a l'article 21 de l'RGPD.

Tanmateix, aquesta desestimació es duu a terme després d'assenyalar que, en qualsevol cas, els professionals de la FAMT només poden accedir a les dades personals dels pacients d'Àptima si disposen d'una base jurídica legitimadora, sense que l'excepció de l'article 9.2.c de l'RGPD sigui d'aplicació quan la persona afectada està capacitada físicament o jurídicament per donar el seu consentiment.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Desestimar la reclamació de tutela formulada per la persona reclamant contra la Fundació Assistencial de Mútua de Terrassa.
2. Notificar aquesta resolució a la Fundació Assistencial de Mútua de Terrassa i a la persona reclamant.
3. Ordenar que aquesta resolució es publiqui al web de l'Autoritat (<https://apdcat.gencat.cat>), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu les parts interessades poden interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També poden interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per defensar els seus interessos.

La directora